

Kontakty z Mediami
i Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 9/16

Luksemburg, 2 lutego 2016 r.

Opinia rzecznika generalnego w sprawie C-47/15
Sélina Affum / Préfet du Pas de Calais i Procureur général de la Cour
d'appel de Douai

Zdaniem rzecznika generalnego Macieja Szpunara cudzoziemiec, który nie został ujęty na etapie nielegalnego przekraczania zewnętrznej granicy Obszaru Schengen nie może zostać pozbawiony wolności tylko i wyłącznie z powodu nielegalnego wjazdu na terytorium państwa członkowskiego

Dotyczy to w szczególności sytuacji, w której cudzoziemiec zostaje ujęty na etapie wyjazdu z Obszaru Schengen, znajduje się w sytuacji zwykłego tranzytu i jest objęty procedurą readmisji do państwa, z którego przyjechał

Prawo francuskie stanowi, że w przypadku nielegalnego wjazdu na terytorium francuskie obywatele państw trzecich mogą zostać skazani na karę pozbawienia wolności w wymiarze roku.

W dniu 22 marca 2013 r. Sélina Affum, obywatelka Ghany, została ujęta przez policję francuską w punkcie wjazdu do tunelu biegnącego pod Kanałem La Manche, na pokładzie autobusu udającego się z Gandawy (Belgia) do Londynu (Zjednoczone Królestwo). Po okazaniu paszportu belgijskiego zawierającego zdjęcie oraz nazwisko osoby trzeciej, nie będąc w posiadaniu żadnego innego dowodu tożsamości ani dokumentu przewozu wystawionego na jej nazwisko, została ona, w pierwszej kolejności, zatrzymana z powodu nielegalnego wjazdu na terytorium francuskie, a następnie umieszczono ją w ośrodku detencyjnym w oczekiwaniu na readmisję do Belgii.

Ponieważ Sélina Affum zakwestionowała zgodność z prawem umieszczenia jej w ośrodku detencyjnym, Cour de Cassation (sąd najwyższy, Francja) zwrócił się do Trybunału Sprawiedliwości z pytaniem, czy w świetle dyrektywy w sprawie powrotów nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich¹, nielegalny wjazd obywatela państwa trzeciego na terytorium krajowe może spotykać się z sankcją w postaci kary pozbawienia wolności.

W przedłożonej dzisiaj opinii rzecznik generalny Maciej Szpunar przypomniał, w pierwszej kolejności, że dyrektywa znajduje zastosowanie do **obywateli państw trzecich nielegalnie przebywających na terytorium państwa członkowskiego** i że zgodnie z orzecznictwem Trybunału nie stoi ona na przeszkodzie **pozbawieniu takiego obywatela wolności w dwóch sytuacjach**: 1) jeśli przeprowadzono postępowanie w sprawie powrotu zgodnie z omawianą dyrektywą, obywatel państwa trzeciego nadal nielegalnie przebywa na terytorium państwa członkowskiego, a brak jest uzasadnionego powodu przemawiającego przeciwko powrotowi² i 2) jeśli po przeprowadzeniu postępowania w sprawie powrotu zgodnie z omawianą dyrektywą obywatel państwa trzeciego ponownie nielegalnie wjeżdża na terytorium tego państwa z naruszeniem zakazu wjazdu³.

Rzecznik generalny uważa, że **dyrektywa jak najbardziej znajduje zastosowanie do sytuacji S. Affum**. Zastosowanie dyrektywy wobec niej byłoby wykluczone dopiero wtedy, gdyby została ona ujęta w chwili wjazdu na terytorium Obszaru Schengen przez granicę zewnętrzną. Tymczasem celem S. Affum nie był wjazd na terytorium Obszaru Schengen (na którym już się znajdowała

¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/115/WE z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie wspólnych norm i procedur stosowanych przez państwa członkowskie w odniesieniu do powrotów nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich (Dz.U. L 348, a. 98).

² Wyrok Trybunału z dnia 6 grudnia 2011 r., *Achughbabian* (sprawa C-329/11, zob. [komunikat prasowy nr 133/11](#)).

³ Wyrok Trybunału z dnia 1 października 2015 r., *Celaj* (sprawa C-290/14, zob. [komunikat prasowy nr 112/15](#)).

w związku ze swoim pobytem w Belgii i Francji), lecz jego opuszczenie (Zjednoczone Królestwo nie należy do Obszaru Schengen).

Z tego samego powodu S. Affum nie została objęta procedurą powrotu, lecz procedurą readmisji do państwa członkowskiego, z którego przyjechała (do Belgii), co w jej przypadku nie wyłącza stosowania dyrektywy, ponieważ przypadek readmisji jest w owej dyrektywie wyraźnie wymieniony.

Wreszcie sytuacja zwykłego tranzytu, w której znajduje się S. Affum, nie stoi na przeszkodzie stosowaniu omawianej dyrektywy: niespełniający warunków wjazdu obywatel państwa trzeciego znajdujący się na pokładzie autobusu jest bowiem jak najbardziej obecny na terytorium danego państwa członkowskiego (w tym wypadku Francji) i, w związku z tym, spełnia przesłanki „nielegalnego pobytu”.

Jako że dyrektywa znajduje zastosowanie, a cudzoziemiec nie jest objęty żadną spośród dwóch hipotez umożliwiających zastosowanie kary pozbawienia wolności (jest tak w rozpatrywanym przypadku, ponieważ S. Affum nie została objęta procedurą powrotu, ani też nie wjechała ponownie na terytorium Francji z naruszeniem zakazu wjazdu), rzecznik generalny doszedł do wniosku, że **wobec obywatela państwa trzeciego, takiego jak S. Affum, nie można zastosować kary pozbawienia wolności na tej tylko podstawie, że przebywa on nielegalnie na terytorium państwa członkowskiego.**

UWAGA: Opinia rzecznika generalnego nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości. Zadanie rzeczników generalnych polega na przedkładaniu Trybunałowi, przy zachowaniu całkowitej niezależności, propozycji rozstrzygnięć prawnych w sprawach, które rozpatrują. Sędziowie Trybunału rozpoczynają właśnie obrady w tej sprawie. Wyrok zostanie wydany w terminie późniejszym.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) opinii jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu przedłożenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793